



Tvedestrandsskolen

Handlingsplan for å sikre elevene et trygt og godt skolemiljø



Innhold

Godt skolemiljø i Tvedestrandsskolen	2
§9A – 2 Retten til et trygt og godt skolemiljø	2
§9A – 3 Nulltoleranse og forebyggende arbeid	2
Forebyggende arbeid i Tvedestrandsskolen	2
Systematisk arbeid på skolenivå:	2
Skole – hjem samarbeid	3
Skole – hjem samarbeid – nye elever (tilflyttende)	4
Elevrådet	4
Skolemiljøundersøkelser	4
Overganger.....	4
Arbeid i klassene	5
§9A – 4 Aktivitetsplikten	5
Aktivitetsplikten omfatter 5 delplikter:	6
1: Å følge med	6
2: Å gripe inn	6
3: Å varsle rektor.....	6
4: Å undersøke	7
5: Å iverksette tiltak og evaluere	8
Valg av tiltak	8
Tiltakene kan rettes mot	8
Følge opp.....	9
Utforming av aktivitetsplan	9
Skolens saksgang etter varsel om krenkende hendelser	9
Saksgang ved varsel etter §9A –elevens psykososiale skolemiljø	10
§9A – 5 Skjerpet aktivitetsplikt	11
§9A- 6 Adgang til å melde saken til statsforvalteren	11
Kvalitetssikring og informasjon om skolens rutiner	12
Egne notater:	13

Godt skolemiljø i Tvedestrandsskolen

Tvedestrandsskolen skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle. Et raust og støttende læringsmiljø er grunnlaget for en positiv kultur der elevene oppmuntres og stimuleres til faglig og sosial utvikling. Et tverrfaglig systematisk arbeid er avgjørende for å skape et trygt og godt skolemiljø.

Skolen skal ha nulltoleranse mot mobbing, vold, diskriminering og trakassering, men også mot mindre alvorlige krenkelser.

§9A – 2 Retten til et trygt og godt skolemiljø

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.

§9A – 3 Nulltoleranse og forebyggende arbeid

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Skolen skal forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helse, trivsel og læring til elevene.

Med nulltoleranse mener vi at vi griper inn når vi får kjennskap eller mistanke om at en elev ikke har det trygt og godt. Vi griper inn mot alle typer krenkelser, uavhengig av om de er store eller små.

Forebyggende arbeid i Tvedestrandsskolen

Tvedestrandsskolen jobber systematisk for å fremme god helse, godt miljø og trygghet for elevene. Dette er viktig for å skape trivsel og læringslyst og for å motvirke mobbing, vold, rasisme, diskriminering, trakassering og utestengelser.

Systematisk arbeid på skolenivå:

- God oppdekking av voksne i friminuttene. Vaktplanen revideres ved behov og tilpasses krevende situasjoner. De voksne som er ute benytter seg av gule vester og fordeler seg ut over hele vaktområdet, slik at vi unngår «blindsoner».
- Aktivitetstilbud i friminuttene, for eksempel TrivselsLedere.
- Skolehelsetjenesten er tilstede på skolene flere faste dager i uken.
- *Livet og sånn*. Et program som gir opplæring om folkehelse og livsmestring. Et universalforebyggende tiltak for hele skoleløpet. Folkehelse og livsmestring er et tverrfaglig tema i skolen skal gi elevene kompetanse som fremmer god psykisk og fysisk helse, og som gir mulighet for å ta ansvarlige livsvalg.

- DEMBRA benyttes på 8.-10. trinn – DEMBRA betyr *Demokratisk beredskap mot rasisme og antisemittisme*. Demokrati mot fordommer og utenforskap. (DEMBRA har også ressurser som passer for de eldste elevene på barneskolen)
- Klasse-/trinnmøter mellom kontaktlærere, sosiallærer og ledelsen i etterkant av utviklingssamtaler. Her blir situasjoner rundt klassemiljø og enkeltelever (faglig og sosialt) tatt opp til drøfting.
- «Skolemiljøhalvtime»/Trinnmøter tre ganger pr. semester der elevsaker (§9A) som angår den enkelte klasse tas opp. Representant for administrasjonen deltar.
- Plangruppe annenhver uke, der det settes av tid til klassemiljø saker.
- Pedagogisk utviklingsarbeid som fremmer felles elevsyn og holdninger.
- Tvedestrand er en BTI- kommune (Bedre tverrfaglig innsats). Arbeidet er implementert i skolens pedagogiske utviklingsarbeid og skal ivareta at alle ansatte som jobber med barn og unge vet hvordan de skal agere når et barn bekymrer.
- Sosiallærer på barne- og ungdomsskolen bistår kontaktlærere med oppfølging av enkeltelever, klassemiljø og skolemiljø.
- Sårbarhetskartlegging; kontaktlærer har ansvar for å være ekstra observant på særlig sårbare og utsatte elever. Kontaktlærere må ha et spesielt ansvar for dette ved oppstart av nytt skoleår, men også i løpet av året og når nye elever kommer til. Arbeidet pågår kontinuerlig. Udir forklarer hva man kan se etter: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/skolemiljotiltak-elever-med-sarskilt-sarbarhet/>
- Månedlige ressursteam mellom skole, PPT, barnevernstjenesten og skolehelsetjeneste.

Skole – hjem samarbeid

- Utviklingssamtaler en gang pr. semester med fokus på fag, trivsel, skolenærvær og skolehverdag. Halvårsvurdering dokumenteres skriftlig i Visma flyt skole, felt for §9A benyttes. Vurderingene arkiveres i elevens mappe i P360.
- Foreldre blir oppfordret til å svare på foreldreundersøkelsen hver høst.
- Foreldremøter 1-2 ganger pr. skoleår hvor ulike temaer blir behandlet.
- Hver klasse velger to klassekontakter.
- Fra hver klasse velges 1 foreldrerepresentant til skolens FAU (foreldrerådets arbeidsutvalg). Det velges et styre for FAU som består av ca. 6-8 representanter.
- SMU (skolemiljøutvalg) og SU (Samarbeidsutvalg) velges hver høst og har faste møter der medlemmene holdes orientert og har mulighet til å uttale seg om saker vedrørende skolemiljøet.

Skole – hjem samarbeid – nye elever (tilflyttende)

- Det blir invitert til besøksdag/bli kjent-dag med klassen i forkant av oppstart. Hvis eleven starter ved skolestart i august, inviteres eleven på besøk en av dagene i mai/juni, hvis mulig.
- Oppstart av klassemiljøtiltak for å involvere eleven i klassemiljøet; f.eks. omvisning, presentasjon, «hemmelig venn», fadderopplegg for evt. småskoleelever, turdag.
- Raskt møte med foreldrene som presenteres for skolens regler og rutiner, og blir kjent med skolens personell. Informasjon om eleven overføres fra foresatte til skolen.
- Skolens helsesykepleier og sosiallærer kan involveres som en del av dette arbeidet.

Elevrådet

- Det opprettes et elevråd både på barnetrinnet og på ungdomstrinnet hvert år. Elevrådet har faste møter for å drøfte innspill fra de ulike klassene og er et viktig forum for elevene for å fremme saker og temaer som opptar dem. Skolens handlingsplan for trygt og godt skolemiljø gjennomgås i begynnelsen av hvert skoleår.
- Helsesykepleier skal hver høst informere elevrådet om sitt arbeid i skolen og forklare hvordan elevene kan komme i kontakt.

Skolemiljøundersøkelser

- KLASSETRIVSEL.no benyttes 1-2 ganger pr år i barneskolen. Resultatene behandles fortløpende.
- SPEKTER benyttes ved behov på ungdomsskolen. (Læringsmiljøsentret)
- Elevundersøkelsen foretas årlig for 5. – 10. trinn
- Foreldreundersøkelsen foretas årlig samtidig med elevundersøkelsen
- UNG DATA Junior- undersøkelse på 5.-7. trinn hvert tredje år.
- UNG DATA – undersøkelse på u- trinnet hvert tredje år.

Overganger

- Skolen har et tett samarbeid med barnehagen i overgangen mellom barnehage og skole. Arbeidet er planfestet.
<https://www.tvedestrand.kommune.no/tjenester/barnehage/i-trygge-hender/med-forventninger-i-sekken/>
- Skolene har en plan for overgang mellom barneskole og ungdomsskole.
<https://www.tvedestrand.kommune.no/tjenester/skole/felles-rutiner-planer-og-satsingsomrader-for-skolene/planer-og-rapporter/plan-for-overgang-mellom-barneskole-og-ungdomsskole/>
- Fadderordning: Elever i 6. klasse er faddere for 1. klasse og følger dem ut 2. klasse.

- Det arrangeres førskoledag der de nye elevene bl. a. har aktiviteter med fadderne sine.
- Barnehagene er på besøk på skole og SFO før skolestart for å bli kjent.
- Samarbeid og utveksling av informasjon om enkeltelever.
- Foreldremøte med informasjon om u-skolen på våren.

Arbeid i klassene

- Det utarbeides trivselsregler i hver klasse hver høst
- Elevsamtaler mellom kontaktlærer og elev minst en gang pr. semester hvor eleven får anledning til å fortelle om trivsel og skolemiljø
- Temadager med fokus på holdninger (TV-aksjonen, FN-dagen, Samefolkets dag etc.)

§9A – 4 Aktivitetsplikten

§9A – 4: Aktivitetsplikt for å sikre elevene et trygt og godt skolemiljø

Aktivitetsplikten skal sikre at skolen handler raskt og riktig når en elev ikke har det trygt og godt på skolen.

Aktivitetsplikten utløses dersom en elev ikke har det trygt og godt på skolen, uansett årsak. At en elev ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt, kan skyldes forhold på skolen eller forhold som ligger utenfor skolen, men som likevel påvirker elevens skolehverdag.

Alle som arbeider på skolen har en plikt til å følge med, gripe inn og varsle rektor.

Alle som arbeider på skolen omfatter personer som oppholder seg på skolen og som utfører arbeid eller tjenester som medfører at de observerer og/eller har kontakt med elevene.

Dette gjelder:

- lærere
- ansatte i skoleadministrasjonen
- fagarbeidere/ miljøarbeidere
- helsesykepleier
- assistenter
- vaktmestere
- renholdere
- lærlinger
- praksisstudenter
- frivillige og andre

Den som oppdager uønskede hendelser eller får mistanke til at en elev ikke har det trygt og godt, varsler rektor. Hvis rektor ikke er tilstede, varsles rektors stedfortreder som igjen

varsler rektor så fort det lar seg gjøre. Rektor skal sørge for at alle som jobber på skolen vet at de har plikt til å gripe inn, og at de vet hvordan de skal gjøre dette.

Aktivitetsplikten omfatter 5 delplikter:

1: Plikt til å følge med

2: Plikt til å gripe inn

3: Plikt til å varsle

4: Plikt til å undersøke

5: Plikt til å iverksette tiltak og evaluere

1: Å følge med

Alle som arbeider på skolen har en individuell plikt til å følge med. Samtidig har skolen et system som sikrer at hver enkelt gjør dette, blant annet gjennom tilsynsordninger og kartlegging av det psykososiale miljøet. Dette er rektors ansvar.

2: Å gripe inn

Plikten til å gripe inn er begrenset til inngrep som er mulig å gjennomføre. Situasjoner som skal stoppes er:

- hatytringer og nedsettende kommentarer
- utestenging
- baksnakking
- slåsskamp eller annen fysisk krenkelse
- digital mobbing/trakassering

Ansatte skal ikke gripe inn hvis det er fare for å skade seg selv eller krenke noen av elevene for å stanse situasjonen.

3: Å varsle rektor

Det skal være lav terskel for hva som skaper mistanke til at en elev ikke har det bra på skolen. **Plikten til å varsle rektor gjelder for all mistanke og skal skje umiddelbart eller så raskt som mulig, og senest ved skoledagens slutt.** Mistanken om at en elev ikke har det trygt og godt kan for eksempel basere seg på:

- observasjoner av elevene
- tilbakemeldinger i undersøkelser
- beskjeder fra foreldre eller medelever
- aktivitet i sosiale medier
- at en elev sier fra at han eller hun ikke trives på skolen

Enkelthendelser kan virke uskyldig eller bagatellmessig for voksne, men kan oppleves alvorlig for barn og unge og kan føye seg inn i rekken av mange krenkelser.

I alvorlige tilfeller skal rektor varsle skoleeier. Skoleeier får da en mulighet til å bli kjent med saken og involvere seg i hvordan den skal løses.

4: Å undersøke

Hvis noen som jobber i skolen ser eller mistenker at en elev ikke har det trygt og godt, skal de undersøke saken med en gang. Plikten til å undersøke har like lav terskel som plikten til å varsle. Hvis elever selv sier ifra om at de ikke har det bra, eller at foresatte tar kontakt, skal skolen alltid undersøke saken nærmere. Det er helt nødvendig for å kunne sette inn gode, egnede tiltak.

Plikten til å undersøke betyr at skolen skal undersøke elevens subjektive **opplevelse** av skolemiljøet.

Undersøkelsene må ha som formål å få frem fakta om situasjonen og hva som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet.

Skolen skal ikke skaffe og vurdere bevis for eller mot at eleven er blitt krenket eller mobbet.

Skolen kan også ha et ansvar for mobbing som skjer etter skoletid, for eksempel på internett, på skoleveien eller på fritidsaktiviteter. Det som er det viktigste er hvorvidt eleven opplever å ha det bra på skolen.

Elevens medvirkning og rett til å bli hørt

Skolen skal sørge for elevens medvirkning når de undersøker saker. Dette skal gjøres ved at involverte elever blir hørt, og barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i skolens arbeid.

Skolen må ta hensyn til barnets beste i alle vurderinger og handlinger for å oppfylle aktivitetsplikten.

5: Å iverksette tiltak og evaluere

Når det viser seg at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen sette inn egnede tiltak for at eleven igjen får det trygt og godt. Skolen skal lage en skriftlig aktivitetsplan som beskriver tiltakene som iverksettes.

Skolen har plikt til å

- sette inn egnede tiltak for alle elever som opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, uansett årsak
- følge opp tiltakene
- evaluere virkningen av tiltakene
- legge til eller endre tiltak hvis det er nødvendig

Dette er også i samsvar med god pedagogisk praksis. At skolen følger denne plikten er viktig både for enkelteleven, men også for skolemiljøet som helhet. Et godt skolemiljø er en forutsetning for at elevene får utvikle seg faglig og sosialt.

Valg av tiltak

For å finne frem til egnede tiltak er det viktig å ivareta barnets rett til å bli hørt og hensynet til barnets beste. Det er viktig å vurdere hvilke tiltak som ivaretar barnets interesser best mulig.

- Tiltakene tilpasses den konkrete saken. Et tiltak som har fungert godt for en elev trenger ikke å fungere for en annen elev i samme situasjon.
- Ta utgangspunkt i årsakene til problemene og vær bevisst på at alle saker er unike og kan ha sammensatte problemstillinger.
- Ofte vil det være behov for å sette inn flere tiltak samtidig for å kunne løse et problem. I disse tilfellene kan tiltakene sett i sammenheng styrke hverandre og sørge for at eleven får det trygt og godt på skolen.

Tiltakene kan rettes mot

- den som blir mobbet eller krenket
- den eller de som mobber eller krenker
- tilskuere
- gruppe- eller klassemiljøet
- hele skolemiljøet

I de fleste tilfellene vil det være behov for å sette i gang tiltak mot flere av gruppene, dette vil sikre skolens helhetlige arbeid.

Tiltaksplikten løper så lenge en elev opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt og det finnes egnede tiltak som kan settes inn.

Dersom tiltakene ikke har oppnådd formålet, må skolen fortsette arbeidet og vurdere om tiltaksperioden skal forlenges eller om det skal settes inn flere eller andre tiltak.

Følge opp

Skolen skal følge opp saken og evaluere om tiltakene de har satt inn har ført til at eleven har fått det bedre på skolen. Eleven og foreldrene skal innkalles til evalueringsmøte for å bli enige om saken kan avsluttes og/eller om noen av tiltakene skal videreføres. Hvis tiltakene ikke har ført til at elevene har det trygt og godt, kan det være aktuelt å lage ny aktivitetsplan med nye tiltak.

Utforming av aktivitetsplan

Aktivitetsplanen er en skriftlig plan som skolen må lage i det de får vite at en elev ikke har det trygt og godt på skolen, enten gjennom undersøkelser på eget initiativ eller etter at foresatte eller eleven selv sier fra. Den aktuelle eleven skal få en egen aktivitetsplan. I tillegg kan skolen også velge å lage en aktivitetsplan for klassen, som kan ta for seg en situasjon eller utfordring der flere elever er involvert.

Aktivitetsplanen skrives etter at rektor er varslet og nødvendige undersøkelser er gjort. Rektor er ansvarlig for at planen blir utformet. Kontaktlærer, sosiallærer og stedfortredende rektor blir involvert i arbeidet. Aktivitetsplanen skal inneholde disse punktene:

- Hvordan situasjonen ble oppdaget og av hvem
- Beskrivelse av og bakgrunn for saken
- Elevens stemme – hva mener eleven
- Hvilke tiltak skolen setter inn
- Hvem som er ansvarlig for at tiltakene gjennomføres
- Tidspunkt for evaluering

Aktivitetsplanen skrives i dialog med elev og foresatte. Aktivitetsplanen skal underskrives av elev, foresatte og rektor.

Rektor sørger for at planen følges opp og gjennomføres av ansvarlig person (kontaktlærer, stedfortredende rektor, sosiallærer). Sosiallærer har et utvidet ansvar for elevenes psykososiale miljø. Rektor holdes oppdatert og informeres om oppfølgingen jevnlig.

Skolens saksgang etter varsel om krenkende hendelser

Når en elev eller foresatt forteller, en undersøkelse viser eller en ansatt ser eller mistenker at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal rektor straks varsles og skolen starte undersøkelse av saken som tidligere beskrevet. Skolen følger dette opp på følgende måte:

Saksgang ved varsel etter §9A –elevens psykososiale skolemiljø

- Varsel mottas av rektor.
- Rektor delegerer oppfølging av saken til de aktuelle ansatte (kontaktlærer, stedfortredende rektor eller sosiallærer) som ivaretar oppfølging av saken på sine trinn.
- Rektor informerer den berørte elevens kontaktlærer så snart som mulig og de planlegger videre oppfølging og fordeler ansvar.
- Eleven som er utsatt for krenkelser får en samtale med kontaktlærer og/eller rektor, sosiallærer eller stedfortredende rektor. Elevens opplevelser tas på alvor.
- Elevens foresatte kontaktes og involveres i det videre arbeidet.
- Den eller de som står for krenkingen kalles inn til samtale med kontaktlærer og/eller rektor, sosiallærer eller stedfortredende rektor. Alle skal bli hørt i saken. Er det flere elever involvert, kalles elevene inn til samtale en og en.
- Foresatte til de involverte kontaktes snarlig. Elevens alder, samt alvorlighetsgrad, avgjør om eleven(e) selv ringer hjem for å fortelle eller om kontaktlærer/ sosiallærer eller stedfortredende rektor gjør det.
- Lærere og andre ansatte gis nødvendig informasjon for å følge med, gripe inn og varsle.
- Etter undersøkelser og samtaler utformer kontaktlærer og rektor (en fra administrasjonen) en skriftlig aktivitetsplan med tiltak og frist for evaluering. Rektor er ansvarlig for planen og skal alltid signere.
- Krenket elev og foresatte får planen til gjennomsyn og eventuell korrigerings før den blir underskrevet av elev, foresatt og rektor. Rektor skal alltid skrive under på og ha oversikt over alle gjeldende aktivitetsplaner.
- Tiltak som er beskrevet i aktivitetsplanen følges opp av kontaktlærer, sosiallærer, stedfortredende rektor eller rektor. Tiltak evalueres og justeres ved behov.
- Rektor, stedfortredende rektor eller sosiallærer deltar sammen med kontaktlærer på evalueringsmøte med elev og foresatt. I dette møtet bestemmes det om aktivitetsplanen avsluttes, om deler føres videre eller om situasjonen krever at det skrives ny aktivitetsplan med nye tiltak.
- Hvis tiltakene ikke fungerer etter hensikten, må ny aktivitetsplan skrives. Instanser utenfor skolen kan innkalles ved behov f. eks. helsesykepleier, PPT, barnevern. Ressursteam kan gjerne benyttes.

Aktivitetsplan og evaluering, samt annen dokumentasjon fra saken lagres i elevens mappe i kommunens arkivsystem P360.

§9A – 5 Skjerpet aktivitetsplikt

Alle som arbeider på skolen har en skjerpet aktivitetsplikt dersom ansatte krenker, mobber, trakasserer, diskriminerer eller utøver vold mot elever. Dersom ansatte krenker elever, skal rektor varsle skoleeier. For øvrig gjelder de ordinære delpliktene i aktivitetsplikten. Dersom den som krenker er rektor eller andre i ledelsen, må vedkommende som oppdager situasjonen selv varsle skoleeier.

§9A- 6 Adgang til å melde saken til statsforvalteren

Dersom en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldrene melde saken til Statsforvalteren i Agder etter at saken er tatt opp med rektor. Statsforvalteren vil avgjøre om aktivitetsplikten etter §§9A-4 og 9A-5 er oppfylt.

Hvis ikke saken er tatt opp med rektor, eller det er mindre enn en uke siden saken ble tatt opp, vil Statsforvalteren avvise klagen.

Kvalitetssikring og informasjon om skolens rutiner

Oppgave	Tidspunkt	Ansvar
Planen revideres og oppdateres	Hver høst- SMU/ansatte/elevråd	Rektor Sektorleder informeres
Planen oppdateres og legges på skolens og kommunens hjemmeside	Hver høst	Rektor/Sektorleder
Planen ligger i QM+ og TEAMS for de ansatte	Hver høst	Rektor
Planen gjennomgås med personalet	Ved oppstart av nytt semester hver høst og vår	Rektor
Planen gjennomgås og leveres til nyansatte og vikarer	Ved ansettelse	Rektor
Planen gjennomgås med foresatte	På foreldremøte klassevis hver høst	Kontaktlærere/Rektor
Planen gjennomgås med alle elever	Ved oppstart av skoleåret hver høst	Kontaktlærere
Planen gjennomgås i elevråd	På første elevrådsmøte hver høst	Sosiallærer / elevrådskontakt
Planen gjennomgås i FAU og SMU	På første møte hver høst	Rektor
Skolens forebyggende og holdningsskapende tiltak gjennomføres	Gjennom hele skoleåret	Rektor/stedfortredende rektor/sosiallærer kontaktlærere
Resultater fra elevundersøkelsen gjennomgås i personalet	Når svarene foreligger	Rektor
Resultater fra elevundersøkelsen gjennomgås i SMU	På møte når svarene foreligger	Rektor
Resultater fra elevundersøkelsen gjennomgås i elevråd	På møte når svarene foreligger	Sosiallærer/ elevrådskontakt
Klassetrivsel.no gjennomgås i klassemøter med kontaktlærer	1-2 ganger pr. år etter at undersøkelsen er gjennomført	Rektor/ sosiallærer
Spekter gjennomgås i klassemøter med kontaktlærer	Ved behov	Rektor/ Sosiallærer

Egne notater: